

Pasientsikkerhet fremfor proteksjonisme

Resirkulert feilinformasjon, tregt byråkrati og lukket, inhabil saksbehandling hindrer i skrivende stund kvalifiserte helsearbeidere fra ELTE i å bidra med psykiske helsetjenester i Norge. Samtidig vokser pasientkøene.

TEKST

Marianne L.L. Melgård

PUBLISERT 3. april 2017

ELTE-UTDANNINGEN

DET HAR BLITT skapt et feilaktig bilde av at en klinisk psykologiutdanning fra ELTE i Ungarn er av lavere faglig kvalitet enn den norske profesjonsutdanningen, grunnet feilinformasjon fra Helsedirektoratet – resirkulert i flere innlegg – gjennom det siste halvåret. Det er spesielt forstemmende at argumentet som brukes mot ELTE-studentene, er at de vil true pasientsikkerheten.

Det er ingen som ønsker snarveier eller en senket profesjonell faglig standard. Naturligvis skal kvalitetssikring til, det kan dokumenteres at bakgrunnen fra ELTE er solid, og i mangel av klinisk praksis søkes det derfor i Norge om lisens til praksis under veiledning av en spesialist før en eventuell autorisasjon.

Hovedinnvendingen fra Helsedirektoratet mot å gi ELTE-studentene lisens er at utdanningen vår ikke gir tilgang til å jobbe som psykolog i Ungarn. Dette er feil, og grunner i en misforståelse rundt ulik tittelregulering. Dette har blitt oppklart i brev fra det ungarske Ministry of Health, Hungarian Psychological Association og fra College of Health Professionals til Helsedirektoratet.

Psykologiforbundets styre foretok i høst en grundig gjennomgang av ELTE-studieløpets jevnghet opp mot de norske profesjonsutdanningene, samt opp mot den danske utdanningen og fagene i Nasjonal plan for profesjonsutdanningen. Et enstemmig styre fant at ELTEs fagsammensetning og -innhold definitivt er jevnghet med ovennevnte, og at ELTE-utdannede er godt kvalifiserte til klinisk arbeid, slik studiet tar sikte på.

Etnosentrisk

Det er i dag stor variasjon i fag mellom de ulike norske lærestedene, det finnes altså ikke en norsk fastsatt modell. Når enkelte påstår at ingen psykologiutdanning i verden

kommer opp mot den norske profesjonsutdanningen, uten at en kan peke på noen spesielle studier eller resultater, fremstår dette som proteksjonistisk og etnosentrisk.

Helsedirektoratet avventer faglige råd fra de norske institusjonene som tilbyr profesjonsutdanning, det vil si ELTEs direkte konkurrenter. Tidligere har UiO selv satt spørsmålstegn ved egen habilitet nettopp i vurdering av utenlandske utdanninger. En grundig vurdering av utenlandsutdanninger er essensiell, men den må foregå uten faktafeil, inhabilitet og lukkede prosesser.

ELTE-studentene har ulik bakgrunn og fagsammensetning, og ber om individuell vurdering når det søkes om lisens. Men noe utenlandsstudentene har felles, er kulturell erfaring og et bredere perspektiv, noe som i profesjonell sammenheng bør være berikende. Ifølge SSB har etterspørselen etter psykologer i Norge økt med 71 prosent fra 2000 til 2014. Frem til 2035 anslås økningen i etterspørsel å følge samme tempo.

Spesielt i distriktene er det mangel på kvalifiserte søkere til psykologstillinger, og det finnes ikke mange nok plasser på norsk profesjonsutdanning til å dekke behovet. Det er snakk om likebehandling av kvalifisert helsepersonell, enten de har studert i Norge eller i Ungarn, men også om likebehandling av folk som trenger hjelp. Pasientsikkerhet bør gjelde alle, uansett bosted og bakgrunn, når det røyner på.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 55, nummer 4, 2017, side 413

TEKST

Marianne L.L. Melgård, førsteårs masterstudent ved ELTE